

»Vähemmän tieteellisistä lähteistä» Martti Noposelle

KARI PALONEN

Yksi sulkeissa oleva reunahuomautus Martti Noposen arvostelussa Pekka Nyholmin juhlakirjasta sisältää kiusauksen polemiikkiin, jota en kyennyt vastustamaan. Noposen kirjoittaa: »Palosen vihreiden omista kannanotoista (v ä h e m m ä n t i e t e e l l i s i s t ä l ä h t e i s t ä) kokoama analyysi . . .» (Politiikka 3/1986, 241, harv. KP). Sulkeistus sisältää minusta avaimen eräisiin Noposen »ymmärtämisvaikeuksiin», joten lyhyt kommentti siihen on paikallaan.

Kirjoitukseni nimittäin poikkeaa lähteiden vallinnan ja käyttötavan suhteen tietoisesti valtaosasta valtio-oppineiden, sosiologien ym. — mm. Poliitikassa julkaistuiden — kirjoituksista vihreistä. Akateemista keskustelua 'ilmiöstä vihreät' leimaa eräänlainen kommentoinnin kommentoinnin kommentointi. Toisin sanoen yhteiskuntatieteilijät käyvät polemiikkia keskenään 'uudella aineistolla' ja 'uusilla muuttujilla'. Vihreiden poliitikkojen kirjoituksia ei tällöin oteta vakavasti vaan ne 'funktionalisoidaan' nopeasti 'ilmauksiksi' joistakin tutkijain 'selitysmalliin' sisältyvistä piirteistä joita kilpailevat 'selitysmallit' eivät ehkä kykene ymmärtämään . . .

Saksalaisten vihreiden liepeillä käytyä keskustelua sattumalta hieman tarkemmin seuranneelle tuontapaiset kirjoitukset ovat poikkeuksetta epäkiinnostavia. Suppeasta ja fragmentaarises-

ta aineistosta tehdään kovin nopeasti johtopäätöksiä ja esimerkiksi 'ilmiön vihreät' uutuus joko 'poisselitetään' tai umpimähkään dramatisoidaan historian käännekohtaksi tms. Tutkijain tulisi pikemminkin ihmetellä 'uutta ilmiötä' ja varautua siihen, että kysymys saattaa olla jostakin mikä asettaa haasteen myös tutkijain koko ajatusmalleille, jostakin mitä ei 'tavoiteta' lisäämällä vanhoihin analyyseihin 'uusia muuttujia'.

Toisaalta voi tietysti yrittää lähestyä kohdetta 'funktionalisoimatta' sitä. Juuri tähän nojaa kirjoitukseni tapa käyttää a l k u p e r ä i s - l ä h t e i t ä vihreiden rotaatioteeman käsittelyyn.

Tällaisen tutkimuksen erottaa ulkoapäin 'sellittävästä' mm. tiukempi vaatimus olemassaolevaan aineistoon perehtymisestä, sen valikoimisesta asianomaista tutkimusta varten, käyttöehtojen rajaus sekä sitominen tiettyyn kysymyksenasetteluun ja tulkintastrategiaan. Näin alkupe- räislähteet eivät suinkaan sisällä 'valmiita tuloksia', vaan kysymys on lähteistä, jotka toisaalta ovat riittävän lähellä toimijan kokemusta, toisaalta tarjoavat tutkijalle tilaisuuden päättelyyn kuilusta tekstin ja toiminnan välissä, mitä 'tulkinnalla' tässä yhteydessä tarkoitan. Ajatusko- keena siitä, miten tämäntapaista tutkimusta voisi tehdä, tulisikin kirjoitustani oman jälkikäteisarvioni mukaan ensisijaisesti arvioida.